

La protecció digital de menors i adolescents

Recomanacions i propostes concretes
dirigides a administracions, operadors,
desenvolupadors i famílies

Col·legi de Metges
de Barcelona

Índex

1. Antecedents	5
2. Motivacions i base clínica	6
3. Relació de propostes i recomanacions	9
3.1. A les administracions públiques	9
Àmbit normatiu	9
Àmbit reguladori de serveis de telecomunicacions	11
Àmbit educatiu	13
Àmbit sanitari i assistencial	14
3.2. Als operadors de telecomunicacions.....	14
SIM - Menors	15
Wifi Mode - Menors	16
Provisió de serveis DNS amb filtrat de continguts	18
Serveis de configuració de dispositius per a menors	18
3.3. Als desenvolupadors de plataformes en línia i motors de cerca	18
3.4. A les famílies	21
4. Pròxims passos per part del CoMB.....	25
5. Annexs.....	27
5.1. Annex I: Bibliografia	27
5.2. Annex II: Definicions i acrònims	28
5.3. Annex III: Marc normatiu.....	29
5.4. Annex IV: Integrantes del Grup d'experts promogut pel CoMB.....	30

Integrants del Grup d'experts promogut pel CoMB: Rosa Calvo, Jordi Camós, Cesc Gummà, Xavier Ibarz, Marc Masip, Lluís Mulero, Silvia Ramón-Cortés, Marc Ferreira, Tomàs Moré, Montse Sánchez, Jordi Royo, Toni Calvo i Natàlia Raguer.

Febrer del 2024

Antecedents

El Col·legi Oficial de Metges de Barcelona no és aliè al debat públic iniciat en el curs vigent per part de grups de famílies en relació amb l'ús del mòbil als centres educatius i del debat sobre les conseqüències de la sobreexposició a les pantalles i l'exposició prematura a certs continguts i aplicacions per part dels menors.

El passat 13 de març de 2023 es va celebrar a la seu del CoMB la jornada "Mòbils i xarxes: un risc greu per a la salut de nens i adolescents"¹ amb la participació de professionals de la salut als àmbits de la pediatria i la psicologia clínica, on van quedar paleses les múltiples afectacions que les pantalles provoquen en la salut dels nens i adolescents.

En conseqüència, el 18 de maig de 2023, el CoMB va constituir un grup de treball multidisciplinari amb l'ànim i objectiu d'aportar la visió mèdica al debat públic així com identificar propostes d'actuació concretes i aplicables dirigides als diferents agents econòmics i socials implicats.

El present document és una primera recopilació de les recomanacions i peticions d'actuació sorgides des del grup de treball del CoMB i que estan dirigides a l'Administració Pública, als operadors de telecomunicacions, als desenvolupadors d'aplicacions i a les famílies.

Ateses les greus conseqüències de la sobreexposició a les pantalles, entenem que cal el posicionament del CoMB d'acord amb els principis, valors i objectius estatutaris de la institució (Art. 4 punt D)² en favor de la col·laboració amb els poders públics i altres institucions en la consecució del dret a la protecció de la salut.

El nou marc normatiu impulsat des de la Unió Europea amb el desplegament de la Digital Act, així com la Llei General de Comunicació Audiovisual, on s'estableixen noves obligacions per als agents tecnològics (incloent-hi els anomenats influenciadors), donen l'oportunitat al CoMB de defensar el dret a la salut dels pacients de forma activa.

I, en conseqüència, el present document detalla una proposta de pla d'actuació per part del CoMB de com fer efectiva la defensa d'aquests drets.

¹https://youtu.be/kvWAv_z5pec?si=Ri4Hbsodlm8Et8bm

²<https://www.comb.cat/pdf/estatuts.pdf>

2

Motivacions i base clínica

La infància i l'adolescència són períodes de desenvolupament cerebral crítics que exigeixen especial protecció i atenció.

L'exposició a les xarxes socials, la desprotecció del menor enfront de determinades funcionalitats dirigides a augmentar el temps d'ús i l'accés a continguts potencialment perillosos suposen un risc per al desenvolupament del menor quant a la salut física i mental.

Desenvolupament cognitiu i social

Una metaanàlisi publicada a *JAMA Pediatrics*³ va trobar que els nens petits que passen més temps davant de pantalles tenen més probabilitats de presentar retards en el desenvolupament del llenguatge i menys habilitats lingüístiques. Els resultats de l'anàlisi d'aquests 42 estudis, amb més de 18.900 participants, donen suport a la recomanació de limitar la duració de l'exposició a les pantalles, seleccionar continguts d'alta qualitat i covisionar amb el menor. Fa més de vint anys que es van descriure altres problemes cognitius vinculats a la sobreexposició a pantalles en menors, com la disminució de la capacitat d'atenció⁴ o l'augment del risc de conductes agressives en aquesta població.⁵

També hi ha prou evidència⁶ de com l'ús excessiu de pantalles pot reduir les oportunitats d'interacció cara a cara, crucials per al desenvolupament d'habilitats socials i emocionals en nens.

Salut mental

En una recent revisió sistemàtica publicada al *BMJ*,⁷ l'ús de xarxes socials s'associa a un augment dels comportaments de risc per a la salut en adolescents (consum d'alcohol, drogues, tabac, conductes sexuals de risc, comportament antisocial, múltiples conductes de risc i jocs d'atzar).

³Madigan, S., Browne, D., Racine, N., Mori, C., & Tough, S. "Association Between Screen Time and Children's Performance on a Developmental Screening Test." *JAMA Pediatrics*, 2019. DOI: 10.1001/jamapediatrics.2019.2078.

⁴Christakis, D. A., & Zimmerman, F. J. "Early television exposure and subsequent attentional problems in children." *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 2004. DOI: 10.1097/00004703-200404000-00005.

⁵Ferguson, C. J. "The influence of television and video game use on attention and school problems: A multivariate analysis with other risk factors controlled." *Pediatrics*, 2011. DOI: 10.1542/peds.2010-1154.

⁶Hutton, J. S., Horowitz-Kraus, T., Mendelsohn, A. L., DeWitt, T., & Holland, S. K. "Associations Between Screen-Based Media Use and Brain White Matter Integrity in Preschool-Aged Children." *Pediatrics*, 2019. DOI: 10.1542/peds.2018-1446.

⁷*BMJ* 2023;383:e073552. <http://dx.doi.org/10.1136/bmj-2022-073552>

⁸Kross, E., Verduyn, P., Demiralp, E., Park, J., Lee, D. S., Lin, N., ... & Ybarra, M. "Social Media Use and Perceived Social Isolation Among Young Adults in the U.S." *Journal of Adolescent Health*, 2016. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2016.12.005.

⁹Twenge, J. M., Joiner, T. E., Rogers, M. L., & Martin, G. N. "Increases in Depressive Symptoms, Suicide-Related Outcomes, and Suicide Rates Among U.S. Adolescents After 2010 and Links to Increased New Media Screen Time." *Clinical Psychological Science*, 2017. DOI: 10.1177/2167702617723376.

Estudis previs ja informaven de l'afectació de l'autoestima dels adolescents que fan ús intensiu de les xarxes socials⁸ i l'augment del risc de patir ciberassetjament. En general, la quantitat de temps que l'adolescent passa en xarxes socials i amb dispositius electrònics seria proporcional a l'augment en simptomatologia ansiosa i depressiva, que inclou ideació i temptatives autolítiques.⁹

L'impacte de les xarxes socials en el desenvolupament i l'evolució dels trastorns alimentaris és un tema de creixent preocupació. La majoria dels trastorns alimentaris s'inicien entre els 14 i els 16 anys, i fins i tot hi ha evidència d'una tendència a avançar l'edat d'inici els últims anys. L'adolescència és una etapa en què la necessitat d'establir i nodrir-se de relacions fora de l'entorn familiar és especialment important, així com la necessitat de sentir-se acceptat per aquest àmbit social més ampli. Si bé les xarxes aporten noves i diferents oportunitats de socialització per a joves i adolescents, són també un entorn potencialment perillós. És en aquest context on la preocupació per la imatge pren una especial importància.

Les xarxes socials poden funcionar com a espai de promoció d'ideals de primesa que posen en conflicte la relació dels adolescents amb el seu cos. Són espais de foment de la preocupació pel pes i la imatge, no sols a través de la comparació entre iguals, sinó a través de la comparació ascendent (influenciadors i models referents). A això se suma la possibilitat de manipular les imatges per mitjà de filtres i retocs, el que permet fer-les més atractives i acostar-les a aquests models ideals, fomentant l'adhesió a aquest tipus de pràctiques, i potenciant la creença que aquest model ideal podria ser assolible.

En una metanàlisi d'estudis publicats entre 2011 i 2021, es destaquen com a aspectes negatius vinculats a l'ús de xarxes socials el foment de la preocupació pel pes i la imatge i la cosificació del cos, que es derivarien de la pràctica de pujar, visualitzar i comparar fotografies amb el grup d'iguals.¹⁰

Un altre estudi, publicat el 2024 al *Journal of Eating Disorders*, fet amb una mostra de més de 1.558 adolescents, va trobar una clara associació entre la utilització de xarxes socials que involucren imatges i/o vídeos i els trastorns de la conducta alimentària, aparentment vehiculitzats a través de la internalització d'ideals de cos (prim, més freqüent entre les dones; musculat, més freqüent entre els homes) i la pressió percebuda per assolir aquests ideals.¹¹

Malgrat que el risc és més alt en la població femenina, hi ha evidència que la major cosificació del cos és un efecte que també està present en els homes. En aquesta línia, Boursier i Goia, en el seu estudi de 2022 sobre la relació entre l'ús d'Instagram i l'estima corporal en homes, han trobat que un major ús d'Instagram està relacionat amb una major cosificació del cos, el que facilitaria l'escrutini del cos i la internalització d'imatges que afecten negativament l'autoimatge corporal.¹²

¹⁰An Sist Sanit Navar 2022; 45(2): e1009 <https://doi.org/10.23938/ASSN1009>

¹¹Dahlgren, C.L., Sundgot-Borgen, C., Kvaalem, I.L. et al. Further evidence of the association between social media use, eating disorder pathology and appearance ideals and pressure: a cross-sectional study in Norwegian adolescents. *J Eat Disord* 12, 34 (2024). <https://doi.org/10.1186/s40337-024-00992-3>

¹²Boursier V, Goia F. Which are the Effects of Body-Objectification and Instagram-Related Practices on Male Body Esteem? A Cross-Sectional Study. *Clin Neuropsychiatry*, 2022. Feb;19(1):8-19. doi: 10.36131/cnforitditore20220103. PMID: 35401765, PMCID: PMC8969847.

Hi ha evidència així mateix que l'ús de les xarxes socials impacta sobre les cognicions i el comportament alimentari pròpiament dit dels joves.¹³

A l'últim, és important esmentar l'existència de múltiples fonts de contingut on es promouen conductes alimentàries poc saludables i extremes (perfils proanorèxia, probulímia), i la seva associació amb pitjor evolució dels trastorns d'alimentació.

Salut física

• Sedentarisme, obesitat i problemes de son

Ja el 2015, en una metaanàlisi,¹⁴ es va trobar una relació significativa entre el temps de pantalla i l'obesitat infantil, a causa del sedentarisme i l'increment en el consum d'aliments no saludables durant el temps de pantalla.¹⁵ També s'ha demostrat¹⁶ que l'ús de pantalles abans d'anar a dormir està associat amb una menor duració del son i una pitjor qualitat d'aquest en nens, amb les conseqüències sobre l'aprenentatge i la salut ja conegudes.¹⁷

• Fatiga visual i miopia

Els nens que utilitzen pantalles durant períodes prolongats, experimenten més símptomes de fatiga visual digital, tals com sequedat ocular i molèsties oculars. També està demostrada una associació entre el temps prolongat en activitats de prop (incloent-hi ús de pantalles) i un major risc de desenvolupament de miopia en nens.¹⁸

¹³ BWilksch SM, O'Shea A, Ho P, Byrne S, Wade TD. The relationship between social media use and disordered eating in young adolescents. *Int J Eat Disord*. 2019;1-11

¹⁴ Suchert, V., Hanewinkel, R., & Isensee, B. "Sedentary behavior, depressed affect, and indicators of mental well-being in school-aged children and adolescents: A systematic review and meta-analysis." *Obesity Reviews*, 2015. DOI: 10.1111/obr.12251

¹⁵ Stiglic, N., & Viner, R. M. "Effects of screen time on the health and well-being of children and adolescents: a systematic review of reviews." *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 2019. DOI: 10.1186/s12966-018-0585-9

¹⁶ Hale, L., & Guan, S. "Screen time and sleep among school-aged children and adolescents: a systematic literature review." *Journal of Pediatrics*, 2014. DOI: 10.1016/j.jpeds.2014.01.036

¹⁷ Carter, B., Rees, P., Hale, L., Bhattacharjee, D., & Paradkar, M. S. "Association between portable screen-based media device access or use and sleep outcomes: a systematic review and meta-analysis." *Sleep Medicine Reviews*, 2016. DOI: 10.1016/j.smr.2016.10.006

¹⁸ Huang, H. M., Chang, D. S., & Wu, P. C. "The association between near work activities and myopia in children: a systematic review and meta-analysis." *Investigative Ophthalmology & Visual Science*, 2015. DOI: 10.1167/iovs.15-17220

Relació de propostes i recomanacions

3

3.1. A les Administracions públiques

Àmbit normatiu

- Sense perjudici per al desplegament de la normativa europea eIDAS-2¹⁹ sobre identitat digital que ha d'habilitar sistemes d'autenticació digital segura i anònima per als ciutadans abans del 2030, que es **despleguin de forma URGENT sistemes i/o estratègies efectives de "Verificació de majoria d'edat"**²⁰ que permetin donar compliment a les obligacions que la Llei General de Comunicació Audiovisual (LGCA) atorga a les plataformes d'intercanvi de vídeos (PIV) per garantir la protecció dels menors enfront de continguts potencialment perjudicials.

Destaca en aquest sentit la iniciativa de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) en el llançament el passat 13 de desembre de 2023 de 3 PoC (proves de concepte), així com un decàleg de principis per a la verificació d'edat. Des del CoMB donem suport a la iniciativa de l'AEPD i reclamem accelerar una agenda de desplegament si les conclusions de les PoC són vàlides.²¹

Video PoC1: https://www.youtube.com/watch?v=kv9XIJ80JfY&list=PLUjcl9KR6XD_CXE2bdG7azbgWhq4rH31RY&index=1

Video PoC2: https://www.youtube.com/watch?v=aOVpKbUo1d0&list=PLUjcl9KR6X_DCXE2bdG7azbgWhq4rH31RY&index=2

Video PoC3: https://www.youtube.com/watch?v=k3XOJFb6RJg&list=PLUjcl9KR6X_DCXE2bdG7azbgWhq4rH31RY&index=3

- Ampliar l'abast dels sistemes de verificació de majoria d'edat²² a altres serveis digitals més enllà dels PIV (per ex.: jocs en línia, xarxes socials, botigues d'aplicacions, *marketplaces*, apps de missatgeria instantània, etc.).

¹⁹ Normativa que actualitza el vigent reglament europeu "eIDAS"

²⁰ En línia amb la consulta pública de la CMNC vigent fins al 31 de gener de 2024 "Sobre els criteris per garantir la idoneïtat dels sistemes de verificació d'edat dels Serveis d'Intercanvi de Vídeo a través de plataformes sobre continguts perjudicials per al menor".

²¹ <https://www.aepd.es/prensa-y-comunicacion/notas-de-prensa/aepd-presenta-sistema-verificacion-edad-para-proteger-a-menores-de-edad>

²² Inclousos a l'Art. 89 punt 1e. de la Llei 13/2022, de 7 de juliol, General de Comunicació Audiovisual.

- Prioritzar l'assignació i el nomenament de les "Autoritats competents" que siguin responsables de la supervisió de les empreses tecnològiques i de l'execució del reglament "Digital Act".

Atès que cada Estat membre pot assignar una o diverses "Autoritats competents", cal considerar el possible encaix competencial perquè les Administracions autonòmiques puguin nomenar "Autoritats competents pròpies".

- Entre les "Autoritats competents" assignar el "Coordinador de Serveis Digitals" de l'Estat membre, que formarà part de la Junta Europea de Serveis Digitals.
- Acreditar "Investigadors autoritzats"²³ amb la finalitat de fer estudis sobre els sistemes de detecció dels riscos sistèmics, així com l'avaluació de l'impacte de les mesures de mitigació de risc que aquests estan obligats a implementar.

Aquests investigadors autoritzats són els que poden validar de facto el grau de compliment de les mesures preventives davant de riscos per als usuaris (incloent-hi la protecció de la salut pública i del menor), gràcies a l'accés als sistemes logarítmics de les plataformes que els atorga la Llei. I, per tant, es converteixen en una eina clau a l'hora de fiscalitzar els proveïdors de serveis digitals i la resposta que donen a les alertes-denúncies dirigides pels usuaris.

- Establir una xarxa d'alertadors fiables²⁴ a fi d'acostar els drets i les proteccions que atorga la Digital Act als ciutadans, ja que:
 - Faciliten la via d'alerta i denúncia per part dels usuaris.
 - Disposen d'atenció prioritzada per part de les plataformes en la resolució d'alertes i denúncies.
 - Les seves actuacions davant de cada plataforma queden registrades a efectes d'auditoria, transparència i fiscalització per part de la Comissió i són un dels elements previs i necessaris per desenvolupar un marc sancionador.
- Sol·licitar al Govern de la Generalitat de Catalunya que creï "alertadors fiables" en aquelles àrees de govern on hi ha un contacte més directe amb els usuaris menors, com, per exemple:
 - Departament d'Educació: per derivar les incidències en l'ús de serveis digitals que es puguin identificar als centres educatius.
 - Departament de Salut: per derivar les incidències amb l'ús de serveis digitals que els professionals sanitaris i de la salut mental identifiquen entre els seus pacients.

L'alertador fiable en el Departament de Salut pot convertir-se en el punt de referència del cos de professionals de la salut quan identifiquen situacions de risc per a la salut física i mental dels pacients i que siguin vinculades a l'ús de serveis digitals.

²³ D'acord amb els requisits establerts a l'Art. 40 punt 8 de la Digital Act.

²⁴ D'acord amb l'Art. 22 del Digital Act, la condició d'alertador fiable l'atorga el Coordinador de Serveis Digitals prèvia sol·licitud de qualsevol entitat que demostrï disposar de les condicions establertes.

- Agència de Ciberseguretat de Catalunya: com a institució referent per part de la ciutadania en l'àmbit de la seguretat digital i els programes de divulgació i conscienciació (per ex.: programa "internet segura").

Àmbit regulatori de serveis de telecomunicacions

- Promoure i impulsar que els operadors que ofereixen serveis de connectivitat a nivell residencial-familiar facilitin eines de protecció parental.
 - Vegeu projectes detallats de propostes dirigides als operadors de telecomunicacions ("SIM Menors", "Wifi Mode Menors", Protecció DNS, serveis de configuració).
- Promoure i impulsar la incorporació del paràmetre "Menor d'edat"²⁵ a l'hora d'aprovisionar els seus serveis i que aquest paràmetre sigui accessible per part de tercers (per ex.: botigues, aplicacions, apps, jocs...) com a sistema de verificació d'edat delegada.
- Promoure canvis en el sistema i procediment de codificació i categorització que els desenvolupadors fan de les seves aplicacions/jocs:
 - Supervisió dels protocols pels quals el desenvolupador sol·licita la codificació (formulari autodeclaratiu).
 - Actualització dels codis "PEGI CONTENT DESCRIPTORS"²⁶ per incorporar codis que il·lustrin l'existència de "dopamine triggers"²⁷ (loot boxes, elements de reconeixement-reforç social...).
 - Incorporació d'una codificació equivalent al "nutri-score"²⁸ que faciliti a l'usuari una interpretació fàcil del potencial grau addictiu de l'aplicació/joc incorporant a l'avaluació elements com:
 - El model de negoci del desenvolupador es basa en la monetització del temps d'ús que fa l'usuari.
 - Existència d'elements de reforç social.
 - Existència de funcions de "reserva de valor-reconeixement" vinculades al comportament de l'usuari dins de l'app (per ex.: monedes, add-ons, badges...).
 - Existència d'algoritmes que adaptin l'aplicació als gustos de l'usuari amb la finalitat d'augmentar el seu temps d'ús i vinculació (per ex.: algoritme de proposta de continguts en el timeline).
 - Existència de funcionalitats infinites (*infinite scroll*, *autoplay*...).
 - Existència d'eines d'autolimitació i/o protecció parental.
- Impulsar entre les plataformes de distribució d'aplicacions (App Store, Google Play) funcions d'alerta i denúncia que permetin als usuaris informar per a revisió d'apps amb la codificació incompleta i/o inexacta.

²⁵ Òptimament la data de naixement de l'usuari a fi i efecte que a mesura que el menor vagi fent-se gran els filtres d'accés s'actualitzin automàticament.

²⁶ PEGI Contento descriptors. Codis que alerten l'usuari de contingut violent, llenguatge inapropiat, contingut sexual, apostes, drogues, contingut discriminatori. <https://pegi.info/what-do-the-labels-mean>

²⁷ Dopamine triggers: funcionalitats incorporades a les apps específicament per fer les funcions de disparadors de dopamines al cervell de l'usuari i que poden desenvolupar comportaments addictius.

²⁸ Nutri-score: <https://es.wikipedia.org/wiki/Nutriscore>

- Universalitzar l'accés a eines de protecció parental obligant els operadors de telecomunicacions a oferir eines de protecció parental i filtrat de continguts (DNS amb protecció parental) per defecte, tant en les noves contractacions (sempre que a la llar hi hagi menors), com als contractes ja actius (a petició del client).
- Promoure el principi "Menors per defecte" entre les plataformes digitals segons el qual, a falta d'una verificació de majoria d'edat, la funcionalitat de l'aplicació sigui limitada.
- En paral·lel a la implementació en el marc comunitari de l'eIDAS-2²⁹ i de les mencionades PoC impulsades per l'AEPD, impulsar eines i protocols alternatius que permetin la verificació d'edat, algunes de les quals la CMNC ja apunta a la seva "Consulta pública sobre els criteris per garantir la idoneïtat dels sistemes de verificació d'edat als serveis d'intercanvi de vídeo a través de plataformes sobre continguts perjudicials per al menor":³⁰
 - Mitjançant targeta bancària: exigeix com a requisit la validació per part d'una entitat bancària que l'usuari té accés a una targeta bancària (rarament accessible per a menors de 12 anys).
 - Entitats de verificació d'edat independent: un tercer no vinculat a la prestació del servei verifica la majoria d'edat de l'usuari.
 - Verificació via suport social: per assolir la consideració de "major d'edat", l'usuari ha de demanar a tercers (amb majoria d'edat verificada) que validin davant de la plataforma que és major d'edat.
 - Tecnologies d'estimació d'edat mitjançant vídeo-selfies: mitjançant eines d'IA que són capaces d'identificar els rangs d'edat dels usuaris (per ex.: Instagram ha incorporat en fase de proves en alguns països la solució tecnològica Yoti³¹ que permet establir l'edat de l'usuari mitjançant un vídeo-selfie).
 - Registre autoexclusió, equivalent al Registre General d'Interdiccions d'Accés al Joc (RGIAJ),³² que permeti als usuaris incloure's telemàticament (a títol individual o com a representants d'un menor). Les plataformes haurien d'estar obligades a validar si l'usuari sol·licitant està inclòs al registre d'autoexclusió.
 - 2FA "Major d'edat": on l'usuari aporta un identificador únic a un servei verificador independent³³ que valida si l'usuari consta en un repositori pre-existent (per ex.: registre d'usuaris SIM Menors, registre d'autoexclusió), si l'identificador no està inclòs al repositori, habilita l'accés.
 - Altres mètodes i sistemes de verificació certificats per entitats internacionals (per ex.: <https://accscheme.com/registry/>).

²⁹ Proposta eIDAS-2 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0281>

³⁰ <https://www.cnmces/consultas-publicas/audiovisual/verificacion-edad-contenidos-menor>

³¹ <https://www.yoti.com/>

³² Web registre de la direcció general d'ordenació del joc <https://ordenacionjuegos.es/rgiaj>

³³ Fa un procediment equivalent a l'autenticació delegada OAuth.

Àmbit educatiu

- El Grup d'experts promogut pel CoMB subscriu i dona suport a la prohibició de l'ús dels telèfons intel·ligents als centres d'educació Infantil i Primària per part del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.
- Que en el "Marc general de regulació de l'ús dels telèfons mòbils"³⁴ a desenvolupar pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya a suggeriment del Consell Escolar de Catalunya (CEC), s'inclougui, entre altres iniciatives.
 - La promoció i l'establiment d'"Espais Lliures de Mòbils" als centres d'educació secundària i educació postobligatòria per reforçar la socialització entre els alumnes. Aquests espais haurien d'incloure àmbits i espais com:
 - Menjador.
 - Àrees d'oci-joc/pati.
 - Àrees d'ús comú amb alumnes d'etapes Infantil i Primària (si escau).
 - Activitats educatives no lectives (sortides...).
 - Promoure dins de la comunitat educativa iniciatives dirigides a reduir la pressió social vers l'edat d'adopció del 1r telèfon intel·ligent, a imatge de millors pràctiques internacionals com *Wait Until 8th*³⁵ (equivalent a "esperat fins als 13-14 anys") i que suma més de 50.000 famílies adherides al compromís de no donar un telèfon intel·ligent als seus fills/es fins als 13-14 anys.

Aquest compromís Sí que permet l'ús per part dels menors de telèfons mòbils sense les capacitats d'un telèfon intel·ligent (instal·lació d'aplicacions, accés a xarxes socials, navegador d'internet...).
 - Implementar un programa educatiu obligatori des d'edats inicials que abordi l'alfabetització digital, la consciència sobre l'ús responsable de la tecnologia i la identificació de riscos en línia. Inclouent assignatures específiques sobre seguretat en Internet, ètica digital, conseqüències del mal ús i habilitats per discernir contingut apropiat.
 - Establiment de protocols d'alerta i denúncia que facilitin a l'alumne l'accés als òrgans establerts per la Digital Act (xarxa d'alertadors fiables i/o Coordinador de Serveis Digitals de l'Estat membre) i que permetin la defensa dels interessos del menor davant de:
 - Les incidències sobre l'exposició a continguts potencialment perillosos per part d'usuaris menors (contingut il·lícit).
 - Les denúncies per intercanvi il·lícit i sense consentiment d'imatges privades en una xarxa social.
 - L'assetjament en línia i la ciberextorsió dins d'una xarxa social.
 - L'exposició a continguts potencialment nocius.
 - Les incidències en les eines de moderació de continguts per part de les xarxes socials.

³⁴ Proposta eIDAS-2 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0281>

³⁵ <https://www.cnmces/consultas-publicas/audiovisual/verificacion-edad-contenidos-menor>

- Adequar la infraestructura del centre per:
 - Establir filtrat de continguts potencialment perillosos mitjançant la implantació de:
 - Tallafocs.
 - DNS amb filtres de contingut.

Àmbit sanitari i assistencial

- Incorporació en les revisions pediàtriques de qüestionaris per a la detecció de conductes de risc (sobree xposició, exposició prematura).
- Divulgació en la comunitat mèdica dels riscos, eines i recomanacions d'ús de les pantalles per part de menors.
- Fer del metge pediatre un referent per a les famílies també en relació amb la decisió de desplegament de pantalles en menors.
- Divulgació dels hàbits de salut visual i les prevencions en relació amb els riscos de l'exposició prematura i la sobree xposició.
- Establiment de protocols d'alerta i denúncia que facilitin al pacient l'accés als òrgans establerts per la Digital Act (xarxa d'alertadors fiables i/o Coordinador de Serveis Digitals de l'Estat membre) que permetin la defensa dels interessos del menor davant de:
 - Les incidències sobre l'exposició a continguts potencialment perillosos per part d'usuaris menors (contingut il·lícit).
 - Les denúncies per intercanvi il·lícit i sense consentiment d'imatges privades en una xarxa social.
 - L'assetjament en línia i ciberextorsió dins d'una xarxa social.
 - L'exposició a continguts potencialment nocius.
 - Les incidències en les eines de moderació de continguts per part de les xarxes socials.

3.2. Als operadors de telecomunicacions

Els operadors de telecomunicacions són **agents necessaris** perquè els usuaris accedeixin als serveis en línia. Activen i proporcionen la tecnologia necessària per dotar de connectivitat els usuaris.

En el procés d'activació d'un nou usuari/client, els operadors estan obligats per les autoritats reguladores del mercat de telecomunicacions a identificar els usuaris dels seus serveis mitjançant el procés de KYC³⁶ que ja tenen implementats en la seva operativa rutinària.

³⁶ KYC: Know Your Customer, procediments pels quals l'operador identifica l'usuari dels seus serveis.

Aquests processos de KYC permeten identificar de forma unívoca un servei (IP, SIM...) a l'usuari/client responsable (ja sigui una persona física o jurídica).

Aquest procés de KYC tindria potencialitat per convertir-se en una prova d'edat, tal i com suggereix la CMNC en la "Consulta pública sobre criteris per garantir la idoneïtat dels sistemes de verificació d'edat".³⁷ Tot i que no sigui una solució completa ni exhaustiva, si que seria d'aplicació en aquells casos en què l'usuari declara voluntàriament la minoria d'edat (per ex.: la família/tutors en el moment de donar d'alta una línia de telefonia mòbil).

Quant a la provisió del servei, els operadors de telecomunicacions faciliten els elements de hardware i software necessaris perquè els usuaris accedeixin a la xarxa i que tenen capacitat per fer un filtrat de continguts i administrar les finestres d'accés.

El CoMB fa una crida als operadors de telecomunicacions perquè formin part de la solució i cooperin en favor de la salut pública, implementant voluntàriament solucions d'autolimitació i autoregulació.

El CoMB convida els operadors a desplegar serveis tals com:

SIM - Menors

Facilita a les famílies un model de contractació de serveis de telefonia mòbil especialment dissenyat per a usuaris menors d'edat i amb les eines de protecció parental preconfigurades.

La SIM Menors habilita l'accés universal a la protecció parental amb independència de la capacitat tecnològica de la família, ja que posa la responsabilitat de la protecció sota el paraigua del proveïdor de telecomunicacions.

La "SIM per a Menors" hauria d'incloure per defecte funcions de:

- Filtrat de continguts mitjançant la configuració de l'APN (Access Point Name) amb un servei DNS (Domain Name Server) que bloquegi l'accés a llocs i servidors de:
 - Pornografia
 - Apostes i jocs d'atzar
 - Drogues
 - Violència
 - Disfuncions alimentàries, autolesions
 - Serveis P2P
 - Jocs en línia
 - Xarxes socials

³⁷ D'acord amb el punt 74 "Sobre les entitats que podrien portar a terme la verificació d'edat".

- Activar per defecte la funció “Cerca segura” dels motors de cerca.³⁸
- Capacitat per establir una limitació del trànsit de dades diari/mensual.
- Protecció de les finestres de descans amb la capacitat de desconnectar automàticament d’internet el terminal durant la nit, mantenint l’accés a serveis d’emergència (per ex.: trucada al 112...).
- Capacitat per identificar patrons d’ús no saludables i suggerir a l’usuari pauses de connectivitat.

La “SIM per a Menors” tindria capacitat per convertir-se (de facto) en un atribut que identifiqués la NO-majoria d’edat de l’usuari atès que:

- Es disposen de manera voluntària.
- Declaren activament ser menors d’edat.
- La seva emissió i validació té el suport d’un tercer de confiança (operador que fa el KYC i l’activació de la línia).

La “SIM per a Menors” tindria també capacitat de convertir-se en una certificació autodeclarativa de l’atribut “Usuari Menor” disponible a tercers, sense la necessitat de compartir cap més dada personal de l’usuari. D’aquesta manera, un usuari de “SIM per a Menors” tindria per defecte:

- Accés a les botigues d’aplicacions d’acord amb la seva edat.
- Perfils i funcions de protecció parental a xarxes socials.
- Un identificador inequívoc per aplicar les proteccions per part de les plataformes en línia, com:
 - No perfilat publicitari individualitzat de l’usuari.³⁹
 - Activació dels sistemes de protecció del menor, la seva privacitat i seguretat en la plataforma.⁴⁰
 - Activació dels canals d’alerta, senyalització d’abusos i sol·licitud d’ajuda, d’acord amb les obligacions marcades a l’art. 35 de la Digital Act europea.

Wifi Mode - Menors

Els operadors de connectivitat a Internet despleguen a la llar elements de hardware que són la porta d’entrada a Internet, com el rúter.

³⁸ Els principals motors de cerca (per ex.: Google, Bing...) disposen de la funció “safe search” que, en cas d’estar activa, aplica filtres de protecció parental a les consultes fetes per l’usuari.

³⁹ D’acord amb l’Art. 28 punt 2 del Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell del 19 d’octubre de 2022 (Digital Act).

⁴⁰ D’acord amb l’Art. 28 punt 1 del Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell del 19 d’octubre de 2022 (Digital Act).

El firmware (software que gestiona el hardware) i la configuració del Mòdem-Rúter adequats són una potent eina per a la protecció digital dels menors.

El CoMB convida els operadors a oferir als clients del segment residencial-famílies la instal·lació de mòdem-rúters amb les següents funcions:

- Segmentació de xarxa wifi domèstica incloent-hi les següents segmentacions predeterminades.
 - **Xarxa general:** destinada a residents adults i dispositius IoT⁴¹ de la llar.
 - **Xarxa Mode convidats:** destinada a convidats a la llar.
 - **Xarxa Mode Menors:** destinada a residents i convidats que siguin menors d’edat.
- Habilitar per defecte en la xarxa Mode Menors les funcions:
 - Filtrat de continguts DNS amb filtres preactivats per a continguts potencialment perillosos:
 - Pornografia
 - Apostes i jocs d’atzar
 - Drogues
 - Violència
 - Disfuncions alimentàries, autolesions
 - Serveis P2P
 - Jocs en línia
 - Xarxes socials
 - Activar per defecte la funció “cerca segura” dels motors de cerca.
 - Capacitat per establir una limitació del trànsit de dades diari/mensual.
 - Protecció de les finestres de descans amb la capacitat de desconnectar automàticament d’internet els dispositius connectats a la xarxa Mode Menors.
 - Capacitat per identificar patrons d’ús no saludables i suggerir a l’usuari pauses de connectivitat.

Aquesta solució tècnica habilita els operadors per universalitzar la protecció parental a les llars amb independència de la capacitat tècnica dels usuaris i permet a la família establir un entorn de navegació que complementi i reforci la tasca educativa i comunicativa entre els membres de la família.

Actualment, ja hi ha solucions de firmware de codi obert (per ex.: OpenWRT) que incorporen bona part de les funcionalitats suggerides en aquest punt, i permeten als operadors accelerar en el desplegament d’aquesta eina.

⁴¹ IoT: Internet Of Things. Dispositius connectats a Internet.

Provisió de serveis DNS amb filtrat de continguts

El parc de mòdem-rúters ja instal·lat per part de l'operador inclouen per defecte els DNS primari i DNS secundari, tot i que sense cap capacitat de filtrat de contingut i protecció parental.

Atesa la capacitat de protecció que ofereix una configuració adequada dels DNS sobre tots els dispositius connectats a la xarxa domèstica, el CoMB convida els operadors a facilitar un servei que permeti a l'usuari-client activar la protecció parental via DNS en el mòdem-rúter instal·lat a casa.

Aquest servei permetria a les famílies activar la protecció parental amb una mínima (o cap) intervenció tècnica, atès que l'operador podria fer aquesta configuració en remot i sense desplaçaments d'un tècnic a la llar.

Serveis de configuració de dispositius per a menors

Atesa l'efectivitat de les eines de protecció parental incloses als sistemes operatius dels mòbils⁴² i la transcendència d'una adequada configuració del dispositiu en l'ús del terminal que es faci posteriorment (accés a botiga d'aplicacions, accés a contingut potencialment perillós), el CoMB anima els operadors de telefonia mòbil a incloure els serveis de configuració de dispositius dirigits a menors en el seu portafolis de serveis.

Aquesta iniciativa pretén universalitzar l'accés a aquestes eines, així com visibilitzar la importància d'una configuració adequada del dispositiu, principalment quan aquest ha de destinar-se a un usuari menor d'edat.

3.3. Als desenvolupadors de plataformes en línia i motors de cerca

Reclamar el compliment per part de les plataformes en línia i dels motors de cerca de les obligacions establertes a la Digital Act. Especialment a les Plataformes “en línia de muy grande dimensión y buscadores de muy grande dimensión”⁴³ (amb +45 milions d'usuaris a la UE).

- **NO presentar anuncis als usuaris menors d'edat que estiguin fets sobre la base d'elaboracions de perfils.**

Aquest punt és d'especial interès estratègic, ja que les xarxes socials són, al cap i a la fi, plataformes publicitàries en les quals el preu de l'espai publicitari augmenta en funció del perfilat. Eliminant el perfilat publicitari als usuaris

menors d'edat s'estronca el model d'incentius per part de les plataformes i en redueix la pressió comercial sobre aquest segment d'usuaris.⁴⁴

- Establir els punts únics de contacte obligats per la Digital Act amb relació a:
 - Contacte amb les autoritats dels Estats membres, la Comissió i la Junta Europea de serveis digitals.
 - Habilitar punts de contacte per als usuaris perquè puguin elevar incidències (per ex.: ciberseducció de menors, exposició a continguts potencialment perillosos...).
- Atendre prioritàriament les peticions d'alerta i denúncia derivades pels alertadors fiables.

Aquí rau la importància que l'Administració pública promogui l'establiment d'alertadors fiables que permetin vehicular i donar l'atenció deguda en temps i forma en les alertes i denúncies dels usuaris.
- Respondre a l'obligació⁴⁵ d'avaluació anual de riscos, amb especial atenció a:

“Qualsevol efecte negatiu real o previsible en relació amb la violència de gènere, la protecció de la salut pública **i dels menors i les conseqüències negatives greus per al benestar físic i mental de la persona**”.⁴⁶
- Aplicar mesures de reducció de riscos obligades, entre d'altres:
 - Adaptació del disseny, característiques, interfícies de les seves aplicacions.
 - Moderació, retirada i bloqueig de continguts il·lícits i potencialment nocius.
 - L'adopció de mesures específiques per protegir els drets dels menors, incloses:
 - Eines de comprovació d'edat.
 - Eines de control parental.
 - Eines per facilitar als usuaris menors l'assenyalament d'abusos.
 - Eines per permetre als menors reclamar ajuda.
- Sotmetre's a auditories independents on quedin reflectits la consecució favorable, amb observacions, o desfavorable de les seves obligacions en relació amb els codis de conducta, la publicitat en línia i els protocols de crisi (que afecten seguretat i salut pública).
- Sotmetre's a la sol·licitud de dades, escrutini dels sistemes algorítmics i dels sistemes de recomanació de continguts als usuaris derivats pel Coordinador de Serveis Digitals.
- Incorporar en les seves organitzacions la funció de “Comprovació de compliment” que vetlli pel compliment intern de les obligacions de la plataforma davant de la Digital Act.⁴⁷

⁴² Temps d'ús per a Apple iOS i Family Link per a dispositius Android.

⁴³ Art. 33 Digital Act, la llista de les empreses obligades es publicarà i mantindrà actualitzada mitjançant el Diari Oficial de la Unió Europea.

⁴⁴ Art. 28 en relació amb la Protecció dels Menors en línia de la Digital Act.

⁴⁵ Aplicable només als serveis de “gran dimensió”.

⁴⁶ Article 34 apartat “d” de la Digital Act.

⁴⁷ Aplicable només als serveis de “gran dimensió”.

- Aplicar les mesures de protecció contra usos indeguts dels seus serveis (per ex.: difusió de continguts manifestament il·lícits i potencialment perillosos), com:
 - Notificació als usuaris.
 - Suspensió d'accés als seus serveis.
- Adequar el disseny i la interfície de l'aplicació per a usuaris menors:
 - Establir mesures de protecció per als menors davant de continguts que puguin perjudicar-ne el desenvolupament físic, mental i moral.⁴⁸
 - Establir eines que permetin l'accés condicional a contingut potencialment perillós.
 - Incorporació d'eines de moderació de continguts dirigides a detectar, identificar i actuar en contra de continguts il·lícits.⁴⁹

Reclamar als desenvolupadors la seva responsabilitat en la implantació d'eines i estratègies dirigides a protegir els menors més enllà del sotmetiment al marc normatiu:

- Aplicació del principi "Menor per defecte".
- Establiment de funcions d'autolimitació per part de l'usuari:
 - Alertes de límit de temps.
 - Facilitar a l'usuari l'establiment de pauses i recordatoris.
- Establir diferents "estats d'usuari" durant la provisió d'un nou perfil en funció de la verificació d'edat:
 - **Estat usuari NO-permès:**
 - Usuaris que declaren activament que la seva edat és menor a la del codi PEGI establert pel desenvolupador.
 - Usuari inclòs al registre d'autoexclusió.
 - Usuari titular d'una SIM-Menors.
 - **Estat usuari pendent-menor:**
 - Usuaris menors d'edat (amb independència de la codificació d'edat PEGI).
 - Tots els usuaris que no hagin demostrat "majoria d'edat" (principi "Menors per defecte").

En aquest estat d'usuari, convidar el desenvolupador a establir límits funcionals en la seva aplicació fins que l'usuari validi la majoria d'edat.

Aquestes limitacions suposen l'incentiu positiu per a l'usuari (a validar la seva edat) i per al desenvolupador de depurar la seva base

d'usuaris i adequar el desplegament funcional als requisits de la Digital Act. Aquesta limitació funcional pot incloure:

- Límit de temps d'ús diari.
- Límit d'interaccions dins de l'app diària.
- Establiment per defecte del perfil en mode "privat".
- Limitació de les funcionalitats de "reconeixement social". (per ex.: botó "M'agrada") vinculades a la cerca d'aprovació.

• **Usuari actiu:**

- Usuaris que hagin validat **activament** la majoria d'edat.

En aquest estat, l'usuari té accés a tota la funcionalitat i pot establir el seu perfil com a públic per a interaccionar lliurement amb altres usuaris de la plataforma.

3.4. A les famílies

- Els cuidadors haurien de considerar la possibilitat de restringir les pantalles dels dormitoris i establir períodes sense pantalles a casa (durant els àpats, els deures i l'hora abans d'anar a dormir).
- No exposar a pantalles a menors en la franja d'edat 0-6 anys.
- A partir dels 6 anys, quan el menor s'inicia en l'ús de pantalles, fer-ho sempre de forma acompanyada amb un adult.
- Evitar l'ús de pantalles per part dels pares durant l'al·letament del nadó. Prioritzar el contacte visual i l'expressivitat amb la criatura.
- Endarrerir l'adopció del 1r telèfon intel·ligent fins als 16 anys. Si el menor necessita una eina per comunicar-se en casos d'emergència abans d'aquesta edat, considerar dispositius "no intel·ligents".⁵⁰
- **ABANS** de donar el 1r telèfon intel·ligent, configurar la xarxa domèstica i els dispositius amb sistemes de protecció parental dirigits a:
 - Filtrar continguts i aplicacions accessibles.
 - Gestionar les finestres del temps d'ús dels dispositius.
 - Gestionar els límits de temps per a determinades aplicacions.
 - Protegir el descans.
- Establir un "Contracte tecnològic" que estableixi els límits, l'ús, el reconeixement del valor econòmic del dispositiu i les obligacions en l'ús per part del menor. I evitar que el dispositiu es converteixi en una "moneda de canvi/càstig".
- Incloure en l'àmbit del contracte tecnològic de la família l'ús de videojocs dins de la llar (tant per part de menors como d'adults quan aquests estan davant de menors). Familiaritzar-se amb la codificació PEGI i ser conscients que la sobreexposició o l'exposició prematura a aquest tipus de continguts pot ser causa de patologia.⁵¹

⁴⁸ Punt 89 del preàmbul del Digital Act.

⁴⁹ Art Digital Act.

⁵⁰ Relació d'alternatives a telèfons intel·ligents suggerides per la organització "Wait until 8th" als EUA.

<https://www.waituntil8th.org/devices>

⁵¹ Afectacions patològiques d'acord amb el registre DSM5 de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

- Foment d'alternatives d'esbarjo i socialització més enllà de les pantalles.
- En relació amb l'edat d'adopció a les xarxes socials, abans que el nostre fill/a creï un perfil ha de tenir-se en consideració que:
 - L'edat de consentiment digital a Espanya és de 14 anys (menors d'aquesta edat necessiten el consentiment del titular de la pàtria potestat o tutela).
 - Que les accions dels menors en l'entorn digital poden tenir conseqüències legals (de caràcter civil i/o penal) i que l'abast d'aquesta responsabilitat pot afectar la pàtria potestat, així com la responsabilitat civil enfront de tercers.
 - Que l'edat d'inici de l'exigència de la responsabilitat penal a Espanya és de 14 anys.
 - Tenir en compte les recomanacions d'organitzacions internacionals de protecció dels menors en l'àmbit dels continguts multimèdia sobre l'edat d'adopció en les xarxes socials:
 - Common Sense⁵² a partir dels 15 anys.
 - Protect Young Eyes⁵³ a partir dels 16 anys.
- En dispositius mòbils:
 - Instal·lar i activar la protecció parental del Sistema Operatiu dels dispositius (Family Link per a Android, Temps d'ús per a iOS). Posant especial atenció a:
 - Establir finestres d'ús i de descans (mode no molestar).
 - Establir limitacions d'ús diari d'aplicacions.
 - Establir el filtrat de continguts en:
 - Navegació web mitjançant el dispositiu.
 - Adquisició d'apps.
 - Accés a serveis d'estríming (vídeo, música, podcast...).
 - En dispositius iOS recomanació, activació de funcions:
 - Seguretat en les comunicacions:⁵⁴ detecció i bloqueig, enviaments/recepció d'imatges i vídeos inapropiats per a menors.⁵⁵
 - Distància de pantalla: detecció i alerta de risc sobre la salut visual per una distància inadequada entre pantalla i ulls.
 - Evitar plans de "dades il·limitades" per a les línies associades a menors.
 - Sol·licitar a l'operador de telefonia mòbil l'activació en la línia assignada per al menor dels sistemes de protecció parental a nivell de la xarxa, que estan dirigits a gestionar les finestres d'accés i filtrat de continguts:
 - Orange: Kids Ready
 - Vodafone: Secure Net

⁵² Common Sense: <https://www.common-sense.org/>

⁵³ Protect Young Eyes: <https://protectyouneyes.com/>

⁵⁴ Requereix iOS 15.2 o superior, iPads 15.2 o superior, watchOS 9 o superior.

⁵⁵ Inclou contingut sexual explícit.

- Convidar a incloure en el procés de selecció de proveïdor de telecomunicacions el criteri de "disponibilitat de sistemes de protecció parental". Sol·licitar i preguntar activament al proveïdor la disponibilitat d'aquestes opcions.
- Recomana la instal·lació d'apps de moderació de continguts i alerta de ciberassetjament en xarxes socials tals com:
 - Surfie- Puresight⁵⁶
 - Bodyguard⁵⁷
 - Bark⁵⁸
- En la xarxa domèstica:
 - Reclamar a l'operador de telecomunicacions la provisió de sistemes de protecció parental inclosos per defecte al rúter de la companyia (projecte Wifi Mode Menors).
 - A falta d'un operador de fibra que ofereixi Wifi Mode Menors:
 - Activar el filtrat de continguts via DNS i configurar els DNS (primari i secundari), tant en el rúter com als dispositius dels menors.⁵⁹
 - Segmentar la xarxa domèstica per habilitar un accés exclusivament per als dispositius de menors.
 - Instal·lar tallafocs de protecció i assignar regles de filtrat de continguts i límits d'ús als dispositius dels menors.
- Alta i configuració de xarxes socials, aplicacions de missatgeria i altres aplicacions sensibles:
 - Recordar la importància de respectar les edats mínimes per activar comptes en determinades apps als dispositius.
 - Si la família ha configurat adequadament els sistemes de protecció parental, la botiga d'aplicacions farà un filtrat preventiu en funció de l'edat de l'usuari.
 - Familiaritzar-se i seguir les recomanacions de les classificacions PEGI (Pan European Game Information) i IARC (International Age Rating Coalition) abans de la compra de continguts (apps, videojocs).
 - En menors d'edat:
 - Que no superin l'edat de consentiment digital: recomanació de NO instal·lació de l'app.
 - Que superin l'edat de consentiment digital (14 anys):
 - Notificar SEMPRE i SENSE EXCEPCIÓ la data de naixement real del menor.
 - Configurar el perfil com a "privat/restringit" i/o desactivar totes les funcions vinculades a perfil "públic/obert".

⁵⁶ Surfie Puresight - <https://www.puresight.com/>

⁵⁷ Bodyguard - <https://www.bodyguard.ai/>

⁵⁸ Bark - <https://www.bark.us>

⁵⁹ OpenDNS, solució de la companyia Cisco, ofereix un servei de DNS amb filtrat de continguts gratuït per a usos domèstics.

- Configurar els sistemes de protecció (límits d'ús, filtrat de contingut i moderació de continguts).
- Recomanació de NO instal·lació si l'aplicació no inclou sistemes de protecció parental/moderació de continguts.
- Alerta i denúncia:
 - Exercir els drets que atorga la Digital Act als usuaris per activar els sistemes d'alerta i denúncia per qualsevol dels canals habilitats:
 - Activar el "Punt de contacte per als destinataris dels serveis" habilitat pel desenvolupador de l'app per dirigir incidències amb relació a continguts i interaccions potencialment perilloses (especialment als casos de menors).⁶⁰
 - Notificar la incidència i/o potencial incompliment a:
 - Coordinador de Serveis Digitals assignat per l'Estat membre (UE).
 - A qualsevol dels "Alertadors Fiables" habilitats pel Coordinador de Serveis Digitals de l'Estat membre.⁶¹
 - A qualsevol dels "Organismes de representació col·lectiva" habilitats per a la representació dels interessos dels usuaris enfront de les plataformes en línia.⁶²

Pròxims passos per part del CoMB

4

- El CoMB establirà un comitè per actualitzar i monitoritzar el grau de compliment de les recomanacions/obligacions per part dels operadors de telecomunicacions i les plataformes en línia.
- Convocarà la societat civil i els agents implicats (operadors de telecomunicacions, plataformes en línia...) a un consens sobre els riscos en la salut pública derivats de l'exposició prematura i la sobreexposició a les pantalles.
- El CoMB sol·licitarà reunions al més alt nivell amb l'objectiu de traslladar les recomanacions sobre la protecció de la salut pública enfront de les pantalles amb:
 - Les institucions públiques amb competències en l'àmbit regulador (CNMC, AEPD).
 - Institucions publicoprivades (PEGI, IARC, ISFE) responsables dels sistemes de classificació de continguts digitals.
 - Els principals operadors de telecomunicacions i plataformes en línia.
- Promoure, impulsar i adherir-se a projectes de tipus estratègic com:
 - Projecte SIM Menors
 - Projecte Wifi Mode Menors
 - Projecte Espais lliures de pantalles
 - Sistemes de verificació d'edat
- Actualització dels Protocols Sanitaris on hi hagi una afectació a la salut derivada de l'ús prematur o abús de pantalles per facilitar la implementació de facto de les eines habilitades en la Digital Act.
- Impulsar la investigació mèdica i científica sobre els efectes de l'exposició a les pantalles i cert tipus d'aplicacions en la salut dels usuaris, especialment als menors.
- Convertir-se en un "Organisme de representació col·lectiva" d'acord amb l'art. 86 de la Digital Act que permeti vehicular vers el Coordinador de Serveis Digitals els casos i denúncies que afecten la salut dels menors i que hagin estat identificats pels professionals sanitaris.

⁶⁰ D'acord amb l'Art. 12 del Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell del 19 d'octubre de 2022. (Digital Act)

⁶¹ D'acord amb l'Art. 22 del Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell del 19 d'octubre de 2022. (Digital Act)

⁶² D'acord amb l'Art. 86 del Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell del 19 d'octubre de 2022. (Digital Act)

- Participar activament en l'elaboració dels codis de conducta dirigits als motors de cerca, plataformes en línia i altres serveis d'intermediació. Especialment en els que estableixen les mesures de reducció dels riscos sistèmics i continguts il·lícits (incloent-hi continguts potencialment nocius per a menors).⁶³
- Vetllar pel compliment per part d'influenciadors de les seves obligacions a l'hora de fer difusió comercial de productes o serveis quan aquests siguin potencialment perillosos per a la salut pública (disfuncions alimentàries, desinformació sobre la salut i el contingut no realista relacionat amb la bellesa o aparença, promoció d'autolesió...). El CoMB vetllarà pel compliment de l'obligació d'inscripció en el registre estatal de prestadors de serveis de comunicació audiovisual, i el compliment de les obligacions per a la protecció de menors.⁶⁴
- Difondre entre els professionals sanitaris les eines, protocols, millors pràctiques i alternatives a aplicar en casos en què la diagnòsi mèdica mostri una incidència vehiculada amb l'ús de pantalles.

⁶³Art. 45 punt 1 i 2 del Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell del 19 d'octubre de 2022. (Digital Act).

⁶⁴Art. 94 de Llei 13/2022, de 7 de juliol, General de Comunicació Audiovisual.

5.1. Annex I: Bibliografia

Manifest Infància i Pantalles: <https://sites.google.com/view/manifestinfanciaipantalles/inici>

Ús adequat i prevenció de l'addicció a les pantalles en infants i adolescents: <https://www.althaia.cat/althaia/ca/usuarios/portal-de-salut-1/grups-de-pacients/documents-adjunts/documents-salut-mental/lilibret-us-tic-correccions-2022-web.pdf>

Les Tecnologies digitals a la infància, l'adolescència i la joventut: <https://govern.cat/govern/docs/2022/09/28/11/29/4930d590-e484-42eb-a98a-a8444f4563a9.pdf>

Guia preventiva sobre entorns digitals adreçada a professionals que treballen amb adolescents: https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/6579/guia_preventiva_sobre_en%20torns_digitals_adre%20ada_professionals_que_treballen_amb_adolescents_2020.%20pdf?sequence=4&isAllowed=y

Exploring adolescents' perspectives on social media and mental health and well-being - A qualitative literature review (Calancie et al., 2017; Kennedy y Lynch, 2016; Singleton et al., 2016; Weinstein, 2018): https://www.researchgate.net/publication/361174035_Exploring_adolescents'_perspectives_on_social_media_and_mental_health_and_well-being_-_A_qualitative_literature_review

La regulació de l'ús dels mòbils als centres educatius (Consell Escolar de Catalunya del 12 de desembre de 2023): <https://govern.cat/govern/docs/2023/12/21/13/23/5eb82d8a-d509-431b-9e11-f2fb7f572028.pdf>

Social media use and health risk behaviors in young people: systematic review and meta-analysis: <https://www.bmj.com/content/383/bmj-2022-073552>

Exploring adolescents' perspectives on social media and mental health and well-being - A qualitative literature review, Popat & Tarrant, 2023: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35670473/>

Demanda de THE CITY OF NEW YORK, THE CITY SCHOOL DISTRICT OF THE CITY OF NEW YORK; AND NEW YORK CITY HEALTH AND HOSPITAL CORPORATION contra plataformes en línia (Meta, Youtube, TikTok, Snapchat): <https://www.nyc.gov/assets/home/downloads/pdf/press-releases/2024/2024-02-14%20City%20of%20New%20York%20Complaint%20021424.pdf>

5.2. Annex II: Definicions i acrònims

AEPD	Agencia Española de Protección de Datos https://www.aepd.es/
APN	Access Point Name.
CNMC	Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia https://www.cnmc.es/
DNS	Domain Name Server.
IARC	International Age Rating Coalition https://www.globalratings.com/
ISFE	Interactive Software Federation of Europe https://www.videogameseurope.eu/
KYC	Know Your Customer, conjunto de procedimientos, tareas y acciones con el objetivo de establecer una identificación efectiva del cliente- usuario.
LMS	Learning Management System.
OAuth	Open Authorization és un estàndard obert que permet processos simples d'autorització per a llocs web o aplicacions informàtiques.
PIV	Plataforma de intercambio de vídeos.
PEGI	Pan European Game Information https://www.pegi.info
RGIAJ	Registre General d'Interdiccions d'Accés al Joc.
VSP	Video Sharing Platform.

5.3. Annex III: Marc normatiu

LGCA: Llei 13/2022, de 7 de juliol, General de Comunicació Audiovisual.

LOPDGDD: Llei 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.

Digital Act: Reglament UE 2022/2065 del Parlament Europeu i del Consell de 19 d'octubre de 2022.

eIDAS: REGLAMENT (UE) No 910/2014 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL de 23 de juliol de 2014 relatiu a la identificació electrònica i els serveis de confiança per a les transaccions electròniques en el mercat interior i per la qual es deroga la Directiva 1999/93/CE.

eIDAS-2: Proposta de reglament de modificació de l'eIDAS <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0281>

LORPM: Llei Orgànica 5/2000 de 12 de gener, reguladora de la Responsabilitat Penal dels Menors.

5.4. Annex IV: Integrants del Grup d'experts promogut pel CoMB

Rosa Calvo

Psiquiatra infantil i de l'adolescència. Doctora en Medicina per la Universitat de Barcelona (UB), professora associada de la UB. Investigadora d'iDIBAPS i CIBER-SAM. Cap de Secció del Servei de Psiquiatria i Psicologia Infantil i Juvenil del Hospital Clínic de Barcelona. Vocal de la Junta de Govern del Col·legi de Metges de Barcelona i presidenta de la comissió científica d'aEPNYA.

Jordi Camós

Expert en tendències, eines i models de negoci digital. Autor de *L'altra cara de les pantalles*, una conferència per entendre com es dissenyen jocs, apps i xarxes socials per condicionar el comportament de les persones, els seus efectes i com es poden canviar certs hàbits. Ajuda també les empreses a desenvolupar projectes estratègics i a la capacitat de directius entorn a les oportunitats del digital.

Cesc Gummà

Cofundador Fundació Privada Anne i director general en el període 2002-2023. Àmplia experiència en entorns laborals, tant en l'àmbit de l'empresa com en l'àmbit social-assistencial. Promotor de la conferència *L'altra cara de les pantalles* i del Grup d'experts promogut pel CoMB.

Xavier Ibarz

Membre de la Unitat Central de Proximitat i Atenció a la Ciutadania del Cos de Mossos d'Esquadra dedicat a la prevenció del mal ús d'internet i les xarxes socials per part dels menors. Des de l'any 2010 destinat a Relacions amb la Comunitat, ha fet més de 1.000 sessions informatives en Centres Educatius de Catalunya.

Marc Masip

Llicenciat en Psicologia per la Universitat de Barcelona i expert en addicció a les noves tecnologies. Membre de la Junta Directiva del Consell Assessor de Transformació Digital de la Comunitat de Madrid. Membre de la Junta Directiva d'Escoles Privades de Catalunya (EPIC). Autor del llibre DESCONECT@. Conferenciant i divulgador.

Lluís Mulero

Consultor tecnològic i ciberactivista en la difusió d'eines i estratègies per a la prevenció de ciberaddiccions. Impulsor del blog www.habitoscibersaludables.com i autor del llibre *La Superguia de protecció digital para tus hijos*.

Silvia Ramón-Cortés

Periodista. Consultora de comunicació i professora col·laboradora a la UOC, en el Màster de Comunicació Corporativa.

Marc Ferreira

Llicenciat en Psicologia i Antropologia per la Universitat de Barcelona, Màster en Teràpia Cognitiva Social, DEA en Antropologia Social i Cultural per la Universitat de Barcelona.

Psicòleg i director assistencial d'Ètica.

Tomàs Moré

Cap de la Unitat de Cultura del Centre d'Innovació i Competència en Ciberseguretat de l'Agència de Ciberseguretat de Catalunya. Membre de l'equip impulsor de la campanya "Internet Segura".

Montse Sánchez

Fundadora i directora d'Ètica.

Jordi Royo

Psicòleg. Director Clínic d'Amalgama7.

Toni Calvo

Psicòleg. Psicoterapeuta. Director del Programa de Protecció Social del CoMB. Director de la Fundació Galatea.

Natàlia Raguer

Treballadora social. Sociòloga. Màster en Gerontologia Social. Coordinadora del Programa de Protecció Social del CoMB.

 Col·legi de Metges
de Barcelona